

Sygn. akt V Ga 96/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie Wydział V Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Zofia Wolna**

Protokolant: Renata Stanirowska

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2017 roku w Częstochowie na rozprawie

sprawy z powództwa T. K.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 13 grudnia 2016 roku

sygn. akt VIII GC 1019/16

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. na rzecz powoda T. K. kwotę 450,00 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

V Ga 96/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Częstochowie zasądził od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C. na rzecz powoda T. K. kwotę 1845 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 grudnia 2013 roku wraz z kosztami procesu w kwocie 1230 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że powoda T. K. oraz pozwaną spółkę – wówczas pod firmą A. S. i wspólnicy spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. – prowadzącą działalność gospodarczą w zakresie robót budowlanych łączyła umowa z dnia 01 września 2011 r., na podstawie której powód jako inspektor zobowiązał się prowadzić nadzór inwestorski przy budowie budynku mieszkalnego przy ul. (...), a pozwany jako zamawiający zobowiązany był do zapłaty określonego w punkcie 8 umowy wynagrodzenia w wysokości 750,00 zł netto (922,50 zł brutto) za każdy miesiąc, płatnego do ostatniego dnia każdego miesiąca. Powód wystawił faktury VAT nr: 1/10/2013 za świadczenie usług w sierpniu 2013 r. oraz 1/11/2013 za świadczenie usług we wrześniu 2013 r., które zostały podpisane przez prezesa zarządu pozwanej spółki (...); na prośbę pozwanego powód wystawiał faktury po upływie miesiąca, w którym świadczone były usługi. Wpisem do dziennika budowy z dnia 26 listopada 2013 r. powód potwierdził zakończenie robót budowlanych. W dniu 10 grudnia 2013 r. w trakcie przeglądu wykonanego na terenie budynku powód stwierdził, że na II piętrze w I klatce budynku został zmieniony element podparcia konstrukcji dachowej, z czego sporządził notatkę i przedłożył ją w

siedzibie pozwanego, jak również złożył fakturę VAT nr (...) z dnia 10 grudnia 2013 r., z terminem zapłaty oznaczonym na dzień 24 grudnia 2013 r.; oba dokumenty zostały podpisane przez A. S., który wówczas nie był już członkiem zarządu pozwanej spółki. Budynek został odebrany w grudniu 2013 r.; do tego czasu nie było żadnej sytuacji, w której jakakolwiek osoba z pozwanej spółki dawałaby powodowi do zrozumienia, iż chce z nim zakończyć stosunek umowny.

Należności objęte fakturami nr (...) nie zostały zapłacone; powód bezskutecznie wzywał pozwanego do próby ugodowej w tym zakresie wnioskiem złożonym w dniu 10 grudnia 2015 r. (akta XV Co 6995/15).

W ocenie sądu, usługi inspektora nadzoru inwestorskiego świadczone były zgodnie z przepisami Prawa budowlanego aż do momentu odbioru budynku; materiał dowodowy w żaden sposób nie wskazuje na to, aby w jakimkolwiek momencie ze strony pozwanej spółki powodowi zmanifestowano wolę zakończenia stosunku umownego z jakiegokolwiek powodu – strona pozwana na taką okoliczność zawnioskowała świadków oraz przesłuchanie stron, jednak wobec braku wskazania w zakreślonym terminie adresów zamieszkania świadków jak i niestawiennictwa strony pozwanej na terminie rozprawy bez usprawiedliwienia, dowody te zostały pominięte. Okoliczność, że fakturę VAT, z której należność stanowi przedmiot postępowania, podpisał A. S. niebędący już wówczas członkiem zarządu pozwanej spółki, nie ma zdaniem Sądu żadnego znaczenia. A. S. odebrał i podpisał także notatkę złożoną przez powoda w sprawie dostrzeżonej zmiany konstrukcyjnej, pozwany nie zaprzeczył w sprzeciwie tej okoliczności, zatem przyznana jest okoliczność, że do momentu odbioru budynku w grudniu 2013 r. powód pełnił funkcję inspektora nadzoru inwestorskiego. Na marginesie zauważyć można, że strona pozwana wskazując na brak uprawnień A. S. do reprezentowania spółki z uwagi na zaprzestanie pełnienia funkcji członka zarządu w 2012 r., zarazem powoływała go na świadka celem wykazania komunikowania powodowi braku potrzeby wykonywania przez niego obowiązków umownych – skoro tak, to oznacza to że A. S. musiał być osobą zaangażowaną w proces budowlany, zorientowaną w sprawach spółki, a jest oczywiste, że (zwłaszcza przy tego rodzaju szeroko zakrojonych inwestycjach) nie tylko członkowie zarządu spółki (co byłoby wszak niekiedy wręcz niewykonalne), ale i jej szeregowi pracownicy czy współpracownicy biorą udział we wszelkich czynnościach składających się na prowadzenie działalności gospodarczej.

Wymaga podkreślenia, że faktury VAT nr (...) i objęta niniejszym procesem faktura nr (...) wbrew sugestiom pozwanego zawartym w sprzeciwie obejmowały różne miesiące – odpowiednio sierpień, wrzesień oraz październik i listopad 2013 r., co zostało wykazane w toku postępowania dowodowego.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia należy wskazać, że zgodnie z art. 751 § 1 k.c. roszczenia o wynagrodzenie za świadczone usługi przedawniają się z upływem lat dwóch, a upływ terminu przedawnienia powoduje, że ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia (art. 117 § 2 k.c.). Strona pozwana co do zasady słusznie zwróciła uwagę na okoliczność, że zgodnie z punktem 8 umowy wynagrodzenie miało być płatne za każdy miesiąc do ostatniego dnia każdego miesiąca, tak więc termin zapłaty wynagrodzenia za październik 2013 r. przypadłby 31 października 2013 r., a za listopad – 30 listopada 2013 r. Niemniej powód wyjaśnił, że na prośbę kontaktujących się z nim ze strony pozwanej spółki – (...) i P. S. wystawiał faktury VAT po upływie każdego miesiąca (a nie już w danym miesiącu, za który wynagrodzenie się należało); w braku przeciwdowodu Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić wiary powodowi. Tak więc termin zapłaty należności za październik i listopad 2013 r. przypadł zgodnie z fakturą VAT na dzień 24 grudnia 2013 r. Zatem przed upływem dwuletniego terminu przedawnienia powód w dniu 10 grudnia 2015 r. zawiązał pozwanego do próby ugodowej, co zgodnie z dominującym poglądem doktryny i orzecznictwa stanowi czynność przed sądem przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia i skutkującą przerwaniem biegu przedawnienia – art. 123 § 1 pkt 1/ k.c., które w myśl art. 124 § 1 k.c. zaczyna biec na nowo. Tak więc wytoczenie powództwa w dniu 31 marca 2016 r. nastąpiło przed upływem biegnącego na nowo dwuletniego terminu przedawnienia i pozwany nie może uchylić się od zaspokojenia dochodzonego roszczenia z powołaniem się na przedawnienie.

Z tych przyczyn w oparciu o powołane przepisy Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda żadaną pozwem kwotę 1 845,00 zł tytułem wynagrodzenia za usługi świadczone w charakterze inspektora nadzoru inwestorskiego w październiku i listopadzie 2013 r., z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie, należnymi na podstawie art. 481 k.c. i ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, tekst jednol. Dz. U. z

2016 r. poz. 684, za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego wobec samego tylko opóźnienia niezależnie od winy dłużnika i szkody wierzyciela, naliczanymi od dnia następującego po dniu oznaczonym w fakturze jako termin zapłaty, czyli od dnia 25 grudnia 2013 r.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelacje od wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania, z orzeczeniem o kosztach za obie instancje.

Wyrokowi zarzucono:

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c poprzez dowolną ocenę wiarygodności i mocy dowodów zgromadzonych w sprawie, co skutkowało przyjęciem, iż termin zapłaty należności powoda przypadłał zgodnie z fakturą na dzień 24 grudnia 2013 roku, a w konsekwencji naruszenia art. 751 pkt. 1 k.c w zw. z art. 120 § 1 k.c poprzez nie uwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczeń.

Powód w odpowiedzi na apelację wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest niezasadna i na uwzględnienie nie zasługuje.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne ustalenia i rozważania poczynione przez Sąd Rejonowy w Częstochowie.

Poza sporem jest, że zgodnie z łączącą strony umową z dnia 1 września 2011 roku powód zobowiązał się prowadzić nadzór inwestorski.

Za usługę powód miał otrzymać wynagrodzenie w kwocie 750 zł za każdy miesiąc, które to wynagrodzenie miało być płatne do ostatniego dnia każdego miesiąca.

Jak wynika z materiału dowodowego, w tym wpisu w dzienniku budowy funkcję inspektora nadzoru powód pełnił do dnia 26 listopada 2013 roku tj. do zakończenia robót.

Sporna faktura nr (...) wystawiona została w dniu 10 grudnia 2013 roku i obejmowała należność za nadzór w październiku i listopadzie 2013 roku. Termin zapłaty określony został na dzień 24 grudnia 2013 roku.

Z zeznań powoda w charakterze strony jednoznacznie wynika, że wystawienie faktury nastąpiło na prośbę inwestora z opóźnieniem, z uwagi na prośbę P. i A. S., motywowaną względami finansowymi.

Poza sporem jest, że P. S. jest osobą umocowaną do reprezentacji pozwanej. Strony mogły zatem w drodze umowy, przy zgodnej woli, dokonać zmiany terminu płatności należności z faktur.

Strony dla ważności zmian umowy nie zastrzegły rygору nieważności, zaś należy zauważyć, iż gdyby wolą pozwanej była płatność za świadczone usługi w danym miesiącu, winna była w terminie wskazanym w § 8 zd.2 umowy należność zgodnie z postanowieniami umowy zapłacić, bez oczekiwania na wystawienie faktury, która jest dokumentem księgowym i służy rozliczeniom podatkowym. Wskazany przepis umowy stanowił bowiem o terminie zapłaty, który to obowiązek w świetle umowy obciążał stronę pozwaną.

Praktyka rozliczeń pomiędzy stronami potwierdza wystawienie faktur za sierpień w dniu 8 października 2013 roku i w listopadzie 2013 roku za wrzesień faktura nr (...).

Potwierdza to zeznania powoda o uzgodnieniach pomiędzy stronami co do terminu płatności i zgodzie powoda na wydłużenie terminu płatności stronie pozwanej.

Zgodnie z art. 77 § 1 k.c zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia.

Dla zawarcia umowy o świadczenie usługi nadzoru inwestorskiego nie jest wymagalna forma szczególna.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 grudnia 2005 roku sygn.. akt III CK 305/05 zgodnie z art. 73, i art. 74 k.c niezachowanie formy przewidzianej w art. 77 k.c nie pociąga nieważności czynności prawnej która została dokonana bez jej zachowania.

Oznacza to, że strony zmieniając termin płatności należności za świadczone przez powoda usługi, zmieniły treść §8 umowy w zakresie terminu płatności, godząc się na wydłużenie terminu płatności należności powoda za każdy miesiąc.

Wydłużenie terminu zapłaty leżało wówczas w interesie strony pozwanej. Poza sporem jest, że pozwany sporna fakturę przyjął, zaksięgował, zaś termin zapłaty zaczął kwestionować na etapie niniejszego procesu.

Reasumując, strony mogły zmienić swoje postanowienia umowne w zakresie wymagalności roszczeń.

Zarzut pozwanego błędnego określenia daty wymagalności roszczenia powoda, wynika ze zgłoszonego zarzutu przedawnienia roszczeń dochodzonych w niniejszej sprawie.

Przedstawiona w apelacji argumentacja mająca na celu potwierdzenie braku zgodnej woli stron w zakresie zmiany wymagalności roszczeń powoda, mianowicie kwestionowanie podstawy i wysokości należności objętej fakturą, brak podpisu P. S., mające świadczyć o nie uznaniu należności objętej sporną fakturą, oraz brak zgody P. S. na zawarcie ugody w sprawie o zawezwanie do próby ugodowej, a także brak płatności, nie podważają zawarcia przez strony porozumienia w zakresie wydłużonego terminu płatności.

Wskazać należy, iż uznanie roszczenia nie musi nastąpić w formie podpisu na fakturze, faktura jest dokumentem wystawianym dla celów podatkowych, zgodnie z § 5 ust.1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 roku w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, zaliczkowego zwrotu podatku, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz.U nr 212, poz. 1337) nie wymaga się potwierdzenia faktury podpisem stron umowy. Sąd I instancji rozważał zaś stanowisko strony, konfrontując je z zachowaniem stron przed wytoczeniem procesu, świadczące o niekwestionowaniu należności, na co wskazuje przyjęcie faktury, jej zaksięgowanie, brak żądania skorygowania faktury w zakresie terminu zapłaty.

Fakt nie wyrażenia zgody na zawarcie ugody w postępowaniu o zawezwanie do próby ugodowej, jest wyrazem stanowiska procesowego strony a nie dowodem świadczącym o woli stron w chwili czynienia wspólnych uzgodnień w zakresie terminu płatności.

Podobnie brak zapłaty faktury nie przesądza o woli stron zmieniającej termin płatności wierzytelności, lecz jest wyrazem stanowiska strony pozwanej odnośnie zapłaty za świadczone przez powoda usługi, podobnie jak kwestionowanie w niniejszym procesie faktury. Dla rozstrzygnięcia bowiem istotne znaczenie ma wola stron w czasie uzgodnień zmiany terminu płatności, a nie postawa procesowa strony.

Pozwany ograniczył się do przytoczenia argumentacji w zakresie podniesionego zarzutu przedawnienia, lecz w toku procesu w myśl art. 6 k.c nie udowodnił aby wolą stron nie zmieniono umowy w zakresie terminu wypłaty należności. Do czasu procesu, wydłużenie terminu płatności było korzystne dla strony pozwanej, stąd brak kwestionowania ustaleń zawartych w treści faktury, mających odzwierciedlenie w dacie wystawienia faktury i wskazania wydłużonego terminu płatności do dnia 24 grudnia 2013 roku.

Nie było w interesie powoda pozbawianie się co miesięcznych dochodów z tytułu świadczonych pozwanemu usług. Jedynie mając na uwadze dobrą współpracę, powód zgodził się na opóźnione wystawianie faktur i odroczone w czasie termin płatności.

Apelacja stanowi w istocie polemikę ze stanowiskiem Sądu I instancji i interpretację jedynie zapisu § 8 umowy, bez odniesienia się do porozumienia stron po zawarciu umowy i bez wykazania okoliczności, z których wywodzi skutki prawne.

Podzielić należy stanowisko wyrażane w orzeczeniach przez Sąd Najwyższy, iż niedopuszczalna jest umowna zmiana długości terminu przedawnienia, jednakże w ramach swobody kontraktowej strony mogą modyfikować je także poprzez jednostronne ustępstwa, a modyfikacja zobowiązania dłużnika polegająca na odroczeniu wymagalności świadczenia pieniężnego nie sprzeciwia się właściwości stosunku, ustawie oraz zasadom współżycia społecznego. (zob. wyrok z 4.10.2012 I CSK 104/12 i z 16.02.2005 IV CK 502/04).

Odnośnie roli A. S., wskazać należy, że jak wynika z zeznań powoda, na prośbę inwestora tj. A. S. i P. S., powód przystał na propozycję późniejszego wystawienia faktur, a pozwana spółka przystąpiła na akceptowanie wcześniejszych faktur potwierdzonych przez A. S., który nie pełnił funkcji w pozwanej spółce, a który mimo zaprzestania sprawowania funkcji dokonywał różnych czynności związanych z reprezentacją pozwanej, bez informowania kontrahentów o zaprzestaniu sprawowania funkcji. Należy zatem uznać, że uzgodnienia w zakresie zmiany terminu zapłaty za świadczone usługi, powód zawarł z umocowanym do reprezentacji pozwanej P. S., zaś A. S. dokonując różnych czynności w imieniu pozwanej może być uznany za osobę czynną w siedzibie pozwanego w rozumieniu art. 97 k.c. Uznanie uprzednio zaakceptowanych faktur przez A. S. przez zarząd pozwanej, potwierdza jedynie, że jego działania miały umocowanie w woli zarządu pozwanej.

Niezasadny jest zarzut naruszenia art. 751 k.c w zw. z art. 120 § 1 k.c, podzielić należy w tym zakresie szczegółowe wywody Sądu Rejonowego, wykazujące, iż nie doszło do przedawnienia roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie. Poprzez zawezwanie do próby ugodowej, powód przerwał z dniem 10 grudnia 2015 roku dwuletni bieg terminu przedawnienia, a powództwo wytoczył w dniu 31 marca 2016 roku, a zatem przed upływem terminu przedawnienia.

Apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 505 (12) § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c, zasądzając koszty zastępstwa procesowego w kwocie 450 zł za II instancję.